

عدم توجه عموم مردم به شبکه‌های تلویزیونی تخصصی، مهم‌ترین دلیل کم رونق بودن یکی از برنامه‌های خوش ساخت سیماست که به طور منطقی و با توجه به تنوع مستندهایی که در هر قسمت پخش می‌کند ظرفیت تبدیل شدن به یکی از برنامه‌های پرمخاطب تلویزیون را دارد

چند برنامه جذاب و محجور از شبکه مستند

با حقیقت آشنا شوید

به اضافه مستند، منهای مخاطب

پیشرفت‌های خوبی هم داشته است. به نظر می‌آید حتی سرعت پیشرفت این گونه از گونه‌های سینمایی در ایران بیشتر باشد و ایران می‌تواند تا چند سال آینده در سطح جهانی حرف‌هایی برای گفتن داشته باشد، اما امروز آنچه بیش از همه مستندهای تولید داخل را برای مخاطب ایرانی جذاب کرده، انتخاب سوژه‌های جنجالی و خاص است که در ترکیب با فرم جذاب و حرفه‌ای خروجی قابل توجهی می‌سازد. مستندهای جنجالی راه طی شده، پزیدنت آکتور سینما و آقای نخست‌وزیر از جمله جنجالی‌ترین مستندهای پخش شده در به اضافه مستند است که بحث‌های زیادی حول مطالب مطرح شده در آنها ایجاد شده است و با حضور تحلیلگرهای مختلف در برنامه مورد نقد و بررسی قرار گرفته‌اند.

مستندهای سیاسی، اجتماعی از پرتعدادترین و جنجالی‌ترین انواع مستند در ایران است که پیش از این در قالب جدول پخش شبکه‌های پرتعدادر سیمای مجالی برای پخش نداشته‌اند. از سه سال پیش، شبکه مستند سیمای که رسالت پخش انواع مستند را به عهده دارد با توجه به اهمیت پخش مستندهای ایرانی، ویژه‌برنامه‌ای برای پخش مستندهای جنجالی و جدید ایرانی تولید کرد که امکان اکران تولیدات ویژه مستندسازهای ایرانی را برای اولین بار در تلویزیون فراهم کرد.

برنامه تلویزیونی به اضافه مستند به تهیه‌کنندگی محمدحسین میری و کارگردانی محمدرضا رضاییان به روزترین مستندهای ایرانی که تا به حال در تلویزیون پخش نشده‌اند را با حضور سازنده و منتقدان اختصاصی سوژه مورد بحث روی آنتن شبکه مستند سیمای برد.

اجرای به اضافه مستند به عهده سیدمحمدعلی صدری‌نیا، یکی از مستندسازهای جوان کشورمان است که توانسته در مقام اجرا هم به خوبی ظاهر شود. این برنامه از جمله خوش ساخت‌های حرفه‌ای در صدا و سیماست که با اکران مستندهای جنجالی نمونه‌ای از یک برنامه‌سازی قوی و متناسب برای درگیر کردن عموم جامعه است، اما چرا «به اضافه مستند» آن طور که باید دیده نمی‌شود؟

عدم توجه عموم مردم به شبکه‌های تلویزیونی تخصصی، مهم‌ترین دلیل کم رونق بودن یکی از برنامه‌های خوش ساخت سیماست که به طور منطقی و با توجه به تنوع مستندهایی که در هر قسمت پخش می‌کند، ظرفیت تبدیل شدن به یکی از برنامه‌های پرمخاطب تلویزیون را دارد.

گونه مستند ظرف ده سال اخیر، یکی از گونه‌های پرتعدادر در ایران بوده که

منبعی برای

«تاریخ شفاهی ایران»

دزدیده شدن آرشیوهای مختلف سازمان صدا و سیما و استفاده شبکه‌های معاند از تصاویر ارزشمند این سازمان که جنبه مستندات تاریخی دارد، یکی از موضوعات مورد بحث در سال‌های اخیر بوده؛ مخاطبان تلویزیون همیشه این سؤال را مطرح کرده‌اند که چرا صدا و سیما از این آرشیو تاریخی برای آگاهی بخشی به نسل جوان کشور استفاده نمی‌کند؛ در حالی که شبکه مستند سیمای مدتی است با استفاده از همین آرشیو ارزشمند، مجموعه برنامه تاریخ شفاهی ایران را روی آنتن می‌برد، اما آن‌طور که باید این برنامه مورد توجه قرار نمی‌گیرد.

«تاریخ شفاهی ایران» با استفاده از تصاویر کمتر دیده شده آرشیو صدا و سیما تاریخ معاصر ایران را از زبان چهره‌های شناخته شده بازگو می‌کند. مجموعه خاطرات چهره‌هایی همچون مرحوم فلسفی که در دوره طلایی زندگی‌شان رابط میان آیت‌الله... بروجردی و شخص محمدرضا پهلوی بوده‌اند یکی از قسمت‌های جذاب این برنامه است که تا کنون روی آنتن رفته است.

خاطرات نقل شده در این برنامه و آرشیو مورد استفاده در آن، جذابیت‌های مخاطب‌پسند زیادی دارد و اگر در ساعات بهتر و با تبلیغات مناسب‌تری همراه می‌شد می‌توانست بیشتر مورد توجه قرار بگیرد. تاریخ شفاهی با وجود زحمات زیادی که برای تولید آن کشیده شده و آرشیو ارزشمندی که در اختیار مخاطب تلویزیون قرار می‌دهد نه تنها برای علاقه‌مندان تاریخ، بلکه برای مخاطب خاکستری تلویزیون هم می‌تواند یک مستند جذاب باشد، اما متأسفانه قربانی بی‌توجهی و کم‌لطفی مخاطب تلویزیون ایران به شبکه‌های تخصصی شده است. آمارها نشان می‌دهد شبکه‌های تخصصی به جز شبکه کودک، به رغم آن‌که تولیدات مناسبی هم دارند مورد توجه قرار نمی‌گیرند. یکی از علل اصلی شاید کم‌توجهی به مقوله تبلیغات است که متأسفانه تا امروز برنامه‌های ارزشمند متعددی را از دایره توجه خارج کرده است.

کمای حیات وحش در تلویزیون

پخش مستندهای حیات وحش مربوط به سرزمین‌های مختلف در شبکه مستند سیمای هم جریان دارد. تولید مستندهای باکیفیت درباره حیات وحش نقاط مختلف ایران، یکی از دستاوردهای این شبکه است که در کنار ثبت مستندگونه‌های مختلف و ارزشمند جانوری و گیاهی کشورمان، به دلیل کیفیت بالایی که دارند می‌توانند برای مخاطبان سرگرم‌کننده هم باشند.

شبکه مستند البته به پخش فیلم‌های مستند بین‌المللی هم توجه ویژه‌ای دارد و مجموعه‌های ارزشمندی از حیات وحش آفریقا و استرالیا را برای پخش انتخاب کرده است. این مجموعه‌ها توسط دوبلورهای حرفه‌ای سازمان صدا و سیما آماده پخش هستند که کیفیت خوب‌شان ظرفیت بالایی برای جذب عموم مردم به این برنامه‌ها را ایجاد کرده است؛ اما مستندهای حیات وحش شبکه مستند هم مثل تولیدات باکیفیت دیگر این شبکه به دلیل کم‌لطفی مخاطبان سیمای نسبت به شبکه‌های نسبتاً نوظهور و اختصاصی این سازمان آنچنان که ظرفیت دارند مورد توجه نیستند.

شاید کلید حل این مشکل در تبلیغات مناسب شبکه‌های اصلی برای برنامه‌های باکیفیت شبکه‌های تخصصی و تغییر ساعت پخش آنها باشد. لزوم تبلیغات و روش‌های موثر روابط عمومی در این شبکه‌های تلویزیونی به شدت احساس می‌شود؛ شبکه‌هایی که تولیدات باکیفیت بالا دارند اما آن‌طور که شایسته است مورد توجه مخاطبان قرار نمی‌گیرند.

مستندهای حیات وحش یکی از پرتعدادترین انواع برنامه‌های تلویزیونی در تمام دنیاست. آشنا شدن با دنیای ناشناخته حیات حیوانات و گیاهان علاوه بر آموزنده بودن، وجه سرگرم‌کننده بسیار زیادی هم دارد که دلیل اصلی پرتعداد بودن این سبک از فیلم‌های مستند است.

ساخت فیلم مستند از حیات وحش، یکی از انواع قدیمی مستندهاست که البته این روزها در دنیا به سطحی از پیشرفت رسیده که دیگر به عنوان فیلم مستقل هویت دارد. شبکه‌های عریض و طویل اختصاصی در کشورهای دیگر وجود دارد که صرفاً به این ژانر از مستندسازی تعلق دارند و با صرف بودجه‌های کلان مستندهای باکیفیت زیادی درباره حیات وحش در تمام دنیا می‌سازند.

